

Blokletters sluit beter aan bij onze kinderen

De meeste scholen in ons land leren onze kinderen nog steeds het verbonden schrift, oftewel schuin met mooie lussen en aan elkaar vast. Maar past dat nog wel bij onze tijd: de eeuw van de blokletters?

“Nee” vindt Henk Schweitzer, schrijfdocent aan de Hogeschool Inholland. Volgens hem past het verbonden schrift niet bij de leefwereld van kinderen. Zij groeien op in een wereld van boeken en natuurlijk vooral computers. Handgeschreven brieven zijn een uitstervend ras, dit is de tijd van de e-mails, SMS en MSN. Met andere woorden: de tijd van de blokletters. Bovendien gaat het leren schrijven van blokletters kinderen ook veel makkelijker af. Al die moeilijke lussen en eigenlijk onherkenbare letters: de schrijflessen brengen vele kinderen en hun onderwijzers regelmatig tot grote wanhoop. Die wanhoop wordt nog groter omdat kinderen in groep 3 tegelijkertijd leren lezen en dat gebeurt natuurlijk wel in blokletters. Verwarring alom, dus ontwikkelde de schrijfdeskundige een nieuwe schrijfmethode gebaseerd op blokletters: “Schrijven leer je zo!”

Ogen én handen doen mee

Toen dit lesprogramma in 2003 werd gelanceerd, werd het met de nodige argwaan ontvangen. Slechts enkele scholen maakten er gebruik van en dan vaak ook nog alleen voor kinderen met taalproblemen. Inmiddels is iedereen ervan overtuigd dat het een goede methode is en stijgt de vraag elk jaar. Een van de grootste schoolleveranciers liet ons weten er dit jaar al meer dan 100 te hebben verkocht en dat is best veel. Zeker als je bedenkt dat scholen maar eens in de zoveel tijd geld hebben om leermethodes aan te kopen. Een van de scholen die gevallen is voor “Schrijven leer je zo!” is de basisschool Kortrak in Uithoorn. Wijnke Frens, juf van groep 3, dus de deskundige op dit gebied, heeft zich hard gemaakt voor deze methode: “Ik merkte dat in groep 3 kinderen een hekel krijgen aan de schrijflessen. Ze vinden het veel te moeilijk met ook nog eens een treurig resultaat. De meeste kinderen kunnen niet eens teruglezen wat ze hebben geschreven. En dat is frustrerend en dus demotiverend. Nu kunnen zelfs kinderen met bijvoorbeeld dyslexie goed meekomen. Voor hen is het verschil tussen lees- en schrijfmethodes nog verwarrender. Doordat ze nu zowel via de ogen (lezen) als de hand (schrijven) dezelfde letters oefenen, blijft het ook veel beter hangen.”

Waar eindigt het woord?

Er is ook veel kritiek op de blokschriftmethode. De stichting handschriftontwikkeling, de behoeder van het handschriftonderwijs in Nederland, is onverbloemd in haar kritiek op de blokschriftmethodes. Zo zou het voor kinderen veel moeilijker zijn om te herkennen waar een woord begint en eindigt. Dat klinkt logisch, het is natuurlijk makkelijker te zien bij een aan elkaar geschreven woord. Maar Juf Wijnke heeft nog nooit gemerkt dat kinderen daar last van hebben. Ook niet, zoals andere kritiek luidt, dat sommige letters, zoals de ‘k’ verschillende startpunten heeft. Juf Wijnke: “Dat is dus volgens mij alleen ook nog bij de ‘x’ het geval. Bovendien maken wij gebruik van de stoplichtletters, waarbij met pijltjes heel duidelijk het beginpunt en de richting aangegeven wordt. Kijk, ik ben van de praktijk en ik zie gewoon dat de kinderen meer plezier in het schrijven hebben. Dat ze trots zijn dat ze zelf de beste letter mogen uitkiezen van hun oefening. En dat die het uitgangspunt wordt van hun volgende schrijfo opdracht. Dat kinderen de letters die ze leren schrijven overal kunnen herkennen: in de boekjes waar ze uit worden voorgelezen, op het beeldscherm van de computer, het naambordje in hun straat.”

Ze doen het later toch!

Een belangrijk argument om voor het blokschrift te kiezen is de duidelijke voorkeur voor blokletters bij volwassenen: 90 % van de wereldbevolking schrijft los! Dat zie je ook al bij oudere kinderen. Wanneer zij niet meer verplicht zijn om aan elkaar te schrijven, kiezen ze en masse voor de blokletters. Juf Wijnke: "Heel vaak krijg je dan een vreemde combinatie van lusletters en blokletters. Ik ben er voor dat alle kinderen eerst allemaal het blokschrift leren. Dat past ook veel beter bij de motorische ontwikkeling van kinderen uit deze tijd. Die is gewoon op een lager niveau dan vroeger. En dan kan je kinderen die het graag willen, vanaf groep 5 of 6 alsnog het verbonden schrift te leren. Dan wordt het eigenlijk meer een creatieve uiting, zoiets als kalligrafie. Het is mijn ervaring dat kinderen die het leuk vinden, er vaak ook heel goed in zijn. En dan is het natuurlijk een mooie vaardigheid."

Quotes ouders

Anja, moeder van Vianne (6 jaar): "Ik ben absoluut voor het leren van blokschrift aan kinderen die net beginnen met leren schrijven. Ik heb aan mijn eigen schrijfonderwijs een klein traumaatje overgehouden. Nog zie ik dat schriftje voor me, waarin ik zo gloeiend mijn best had gedaan. Maar ook ik zag wel dat het niet mooi was. En dat al die rode doorhalingen en opmerkingen van 'slordig' en 'binnen de lijntjes!' volkomen terecht waren."

Ronald, vader van Mees (8) en Kevin (5): "Ik heb nog wel twijfels. Mees heeft het nog op de oude manier geleerd, als Kevin in groep 43 komt krijgt hij wel het blokschrift. Kan hij dan eigenlijk later nog wel een handgeschreven briefje van mij lezen?"

Quotes kinderen

Sam (6 jaar): Ik vind schrijfletters helemaal niet leuk. Heel veel mensen leren die schrijfletters niet dus dan kunnen ze het niet eens lezen! Ik vind ze ook veel lelijker die schrijfletters, omdat je krullen moet maken, zoals bij de x, en daar houd ik niet zo van. Door al die krullen is het bijna onleesbaar. Kijk maar naar de r, en de v, en de w, en de i, en de m, oh nee, dat is een n. Zie je. Dat ziet toch niemand dat dat een n is door die extra lus. En de m, dat lijkt meer op drie bergjes dan op een letter!"

Kim (8 jaar): "Ik ben blij dat ik schuinschrift heb geleerd. Ik vind het veel mooier, zo aan elkaar en met al die lussen. Ik vind het stom dat alles op de computer moet lijken